

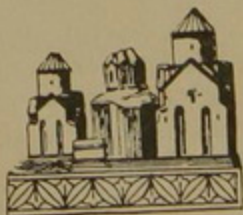
արձանագրուած են յաւիտենական կեանքի արժանանալիքներուն անունները: Պատկերը հին է և Աստուածաշնչական. Մովսէս կ'ազերսէ Աստուծոյ որ ներէ իր ժողովուրդին մեղքը, «ապա թէ ոչ, ջնջէ զիս Քու դպրութենէդ, որուն մէջ գրեցիր» (Ելք, ԺԲ., 32): Բայց Աստուած կը պատասխանէ. «Ան որ մեղանշեց իմ առջևս, զայն պիտի ջնջեմ իմ դպրութենէս»: Սաղմոսաց գրքին մէջ ըսուած է. «Անոնք պիտի ջնջուին Քու կենաց դպրութենէդ, և Քու արդարներուդ հետ պիտի չգրուին» (Սղմ., ԿԸ., 28): Աւետարանի մէջ ալ ակնարկութիւն կայ արդարներու անուն երկնքի մէջ գրուելուն. Յիսուս Իր աշակերտներուն կ'ըսէ. «Մի ուրախանաք անոր համար որ գեներ կը հնազանդին ձեզի, այլ ուրախացէք որ ձեր անունները գրուած են երկնքը» (Ղկս., Ժ., 20): Ուրեմն այս խօսքը պարզապէս կը նշանակէ՝ զիս արդարներու դասին արժանացուր:

Փոքր բայց համապարփակ աղօթատուն մըն է «Տեսող Ամենայնի»: Աղօթաւորը այդու Աստուծոյ ամենուրեքութեան խոր գիտակցութեամբը ծունկի կուգայ Անոր ներկայութեան, և հոգւոյ խոր խոնարհութեամբ կ'ըսէ.

«Ամէն ինչ տեսող Տէր,
Մեղք գործեցի՝ Քեզի դէմ
Խորհրդով, խօսքով ու գործով.
Ձեզէ իմ յանցանքներուս զիրը,
Եւ զրէ անուցս կեանքի զբիւն մէջ.
Եւ ողորմէ՛ Քու արարածներուդ, Եւ խնդի՛ ծանր մեղաւորիս»:

(8)

ՇՆՈՐՀՔ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ԱՊԵՐԱԽՏՈՒԹԵԱՆ ԱԽՏԸ

«Յիսուս եկն, և իւրեմն զՆա ոչ ընկալան»
(ՅՈՒՎԷ., Ա., 11):

Կար ժամանակ երբ աշխարհ բարոյական և հոգեկան խաւարի մէջ էր, և մարդիկ կը թափառէին նախապաշարութեան, աւելորդապաշտութիւններու, տգիտութեան, ամբարշտութեան, կոսապաշտութեան, բարոյական ապականութեան և այլ մոլութիւններու մէջ: Ուստի Աստուած փոքր ժողովուրդ մը ընտրեց, որպէսզի գէթ անոր մէջ վառ մնար ճշմարիտ Աստուծոյ հասկացողութիւնը և աստուածապաշտութեան աւելի մաքուր և բարձր կերպերը: Այս նպատակով Աստուած այս ընտրեալ ցեղի անդամներուն մէջ, զէպի իրենց կոչումը գիտակցութիւն արթնցնելու համար, տուաւ նախ ճշմարիտ հաւատքով լեցուած նահագաններ և ապա դատաւորներ, տեսանողներ ու մարգարէներ: Բայց անոնք առհասարակ խտտաբարանոց ժողովուրդ մը դուրս եկան և չհետեւեցան անոնց պատգամներուն: Հուսկ ապա, «ի լրումն ժամանակաց», Աստուած Իր Միածին Որդին զրկեց. դժբախտաբար սակայն Անոր ալ մտիկ չըրին և ի վերջոյ Դողգոթայի մահուան դատապարտեցին: Հետեւեալ Աւետարանագիրը կ'ըսէ. Յիսուս «Իրեններուն եկաւ և իրենները զինքը չընդունեցին»:

Ի՞նչ եղաւ արդիւնքը: Աստուծոյ ընտրեալ ժողովուրդն ըլլալու առանձնաշնորհումը իրենցմէ առնուելով բոլոր ազգերէ կազմուած Եկեղեցիին տրուեցաւ: Ս. Դրոց բառերով, առաջինները վերջին եղան և վերջինները առաջին:

Ա. — Իսրայէլի ապերախութիւնը: — Ծաղկազարդի օրը երբ Յիսուս Երուսաղէմ կուգար, հրեաներ ովսանաներով զինքը երկինք կը բարձրացնէին. բայց Ինք երբոր հեռուէն Երուսաղէմը տեսաւ, լացաւ անոր վրայ: Լացաւ որովհետեւ Երուսաղէմի զրթախտ ապագան տեսաւ Իր հոգիին աչքերովը և ուստի բացազանջելով ըսաւ. «Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, որ մարգարէներ կը կոսորէիր ու եեզի զրկուածներ կը բար-

կոծեիր. Բանի՜ անգամ Բու զաւակներդ ժող-
վել ուզեցի, ինչպէս Բաւր իր ձագերը քե-
ւերուն ձակ կը ժողվէ, եւ զուգ չուզեցիք:
Ահա՛ ձեր տունը աւերակ պիտի մնայ»:

Այս խօսքերը արտասանուելէ ճիշդ 37
տարի վերջը, 70 թուականին (Յ. Ք.), երբ
Բաղարջակերաց տօնին առիթով աշխարհի
ամէն կողմերէն հրեաներ երուսաղէմ եկած
էին երկրպագութիւն ընելու համար, Հոռովի
Վեսպասիանոս կայսեր որդին, Տիտոս զօ-
րավար, բանակով մը երուսաղէմը պաշա-
րեց: Ըստ հրեայ պատմիչ Յովսէփոսի, մէկ
միլիոնէն աւելի հրեաներ կային ներսը, ու-
րոնց յարաբերութիւնը կարուեցաւ զուրսի
աշխարհին հետ: Քիչ յետոյ ներսը ուտելիք
չմնաց: Ապա իրենց մէջ երկպառակութիւն
ինկաւ և սկսան զիրար այպանել: Հոռովա-
յեցի զինուորներ երբ յաջողեցան քաղաքի
պարիսպները ճեղքելով ներս խուժել, խո-
կոյն սկսան անխնայ ջարդել հրեայ ժողո-
վուրդը: Այս առիթւ շատ մեծ լաց ու կոծ
տեղի ունեցաւ և հրեաներու արիւնը ջուրի
պէս հոսեցաւ: Միաժամանակ քաղաքի բո-
ւոր շէնքերը քարու քանդ եղան: Տիտոս
կ'ուզէր որ զոնէ տաճարին հոյակապ շէնքը
փրկուէր, բայց չկրցաւ զսպել հոռովէացի
զինուորներուն կատաղութիւնը, և այսպէս
տաճարն ալ քարու քանդ եղաւ և Յիսուսի
ըրած մարգարէութեան համաձայն քար
քարի վրայ կանգուն չմնաց: Ողջ մնացող-
ները, մօտաւորապէս 100,000 հոգի, Տիտոս
գերի տարաւ, և այսպէս երուսաղէմ պար-
պրեցաւ հրեաներէն միանգամ ընդմիջտ:
Ապա Հոռովի կառավարութիւնը օրէնք
դրաւ որ ունէ հրեայ չընտելի երուսաղէմի
մէջ: Ասիկա հրեայ ազգի պատմութեան ա-
մենէն ողբալի դէպքն է որ տեղի ունեցաւ
Աստուծոյ Սուրբ Քաղաքին մէջ: Քանզի
երուսաղէմ չգիտցաւ իր այցելութեան ժա-
մանակը: Յիսուս յիշատակուեցաւ եկաւ և ի-
րենները զինքը չընդունեցին: Հրեաներ
ինչպէս մարգարէներուն՝ նոյնպէս ալ Յի-
սուսի հանդէպ ապերախտ գտնուեցան: Փո-
խանակ զինքը գտահատելու, Գողգոթայի
մահուան առաջնորդեցին: Այսպէս եղած է
գոթախտարար շատ մը ազգերու մէջ:

Երբ տիեզերահոջակ մեծ բանաստեղծ
Տանթէ (1265-1321) Իտալացի ժողովուր-
դին մեծ ծառայութիւն մատուցած էր և

անոր գերագոյն շահերը պաշտպանել կը
ջանար, իր ժողովուրդը աքսորանքով զինք
վարձատրեց: Արրահամ Լինքըն Ամերիկայի
Միացեալ Նահանգաց միութիւնը պաշտպա-
նելու և գերիները ազատելու գործին մէջ
հսկայ աշխատանք թափեց. սակայն իր
ըրած այս ծառայութիւնը փոխարինուեցաւ
մահացու գնդակով մը որ զինք զրկեց ապ-
րելու իրաւունքէն (1865):

Ապերախտութիւնը յիշաւի ծանր մեղք
մըն է և ծանր հետեանքներ ունի: Հեղի-
նակ մը ըսած է. «Աշխարհ ապերախտ մարդէ
աւելի վատ արարած յոռաջ բերած չէ»:
Ապերախտը իրեն հաց տուողին ձեռքը կը
խածնէ:

Բ. — Ապերախտութիւնը Ս. Գրոց մեջ:
— Աստուածաշունչի մէջ ապերախտութիւն
բառը երկու տեղ միայն յիշուած է: Առա-
ջինը՝ Դկս., Զ., 35ի մէջ, ուր ըսուած է
Աստուծոյ մասին թէ «Անիկա բարերար է
ապերախտներու (ապաշնորհաց) և չարերու
հանդէպ»: Այսինքն Աստուած այնքան բարի
է որ Վի արեւը կը ծագեցնէ թէ՛ չարերուն
և թէ՛ բարիներուն վրայ, և անձրեւը կը
զրկէ թէ՛ արդարներուն և թէ՛ մեղաւորնե-
րուն համար»: Իսկ երկրորդը յիշուած է
Բ. Տիմ., Գ., 2ի մէջ, ուր առաքեալը
վերջին օրերու չար մարդոց յատկութիւն-
ները թուելու ատեն կը մատնանշէ նաև
անոնց ապերախտ ըլլալը: Իսկ ապերախ-
տութեան օրինակներ մէկէ աւելի են Ս.
Գրոց մէջ:

Երբ Յովսէփ Գեղեցիկ եգիպտոսի մէջ
բանտարկուած էր, հոն էին նաև Փարաւոնի
երկու բարձրաստիճան պաշտօնեաները՝
տակառապետը և մատակարարը: Երկուքն
ալ երազ տեսան: Յովսէփ երկուքին ալ
երազները մեկնեց (Ծննդ., Խ., 1-33):
Մատակարարին ըսաւ թէ պիտի գլխատուի,
և գլխատուեցաւ երեք օր վերջը: Իսկ տա-
կառապետին ըսաւ թէ երեք օր վերջը բան-
տէն պիտի ազատուի և կրկին նախկին զիր-
քին պիտի արժանանայ ու Փարաւոնի առջև
պիտի մեծարուի: Տակառապետը երբ լոնց
ասիկա շատ ուրախացաւ: Յովսէփ մօտե-
ցաւ անոր և ըսաւ. «Քեզի բարիք եղած
ատեն զիս միտքդ բեր, և կ'աղաչեմ քեզի,
ինձի բարերարութիւնը քեզ, և զիս Փարա-
ւոնի առջև յիշելով այս տունէն (բանտէն)

գուրս հանէ, քանզի անմեղ կերպով հոս դրուած եմ»։ Բայց տակառապետը երբ բանտէն ելաւ, ուրախութենէն գինովցած, ինչպէս Ս. Դիրքը կ'ըսէ, «Յովսէփը միտքը չբերաւ, հապա մոռցաւ զանիկա»։

Յիսուս օր մը Երուսաղէմի ճամբուն վրայ տասը բորոտներու հանդիպեցաւ, որոնք բժշկուելի կ'ուզէին, և գթալով անոնց վրայ ըսաւ. «Գացէ՛ք զձեզ քահանաներուն ցոյց տուէ՛ք»։ Եւ երբ անոնք կ'երթային, ճամբուն վրայ իսկոյն բուժուեցան։ Անոնցմէ մէկը Սամարացի էր և եկաւ Յիսուսի ոտքերուն ինկաւ և Անոր շնորհակալութիւն յայտնեց։ Բայց միւս իննը հրեաները անտարբեր գտնուեցան։ Յիսուս հարցուց Սամարացիին. «Դուք տասը հատ չէի՞ք որ մաքրուեցաք, հապա միւս իննը բժշկուողները ո՛ւր են» (Ղկս., ԺԷ., 17)։ Անոնք անմիջապէս մոռցան իրենց եղած բարիքը։

Մարդիկ ընդհանրապէս չարիքը միշտ կը յիշեն, բայց բարիքը շուտ կը մոռնան, մանաւանդ երբ իրենց անմիջական նեղութիւնը անցնի և յաջողութիւններու մէջ մխրճուին կը գինովնան կարծես և անտարբեր կը դառնան ուրիշներու հանդէպ, նոյն իսկ իրենց կատարելիք ամենատարրական պարտականութիւններու մասին։

Երբ Սաւուղ և Յովնաթան մեռան, Սաւուղի տունէն միայն հինգ տարեկան, հրկու ոտքերէն կաղ տղայ մը ողջ մնացած էր, Մեմփիփոսթէ անունով։ Դաւիթ իր բարեկամ Յովնաթանի սիրոյն համար ուզեց զանիկա խնամել և պաշտպանել. ուստի նախ՝ Սաւուղի բոլոր կալուածները անոր վրայ դարձուց, օրով հարստացուց զայն, և ապա իրեն սեղանակից ըրաւ, որով իր հետ միասին նոյն արքայական սեղանէն կ'ուտէր։ Բայց այս տղան չկրցաւ գնահատել իրեն շուքուած այս մեծ բարիքները և Դաւիթի գէմ կատարուած ապստամբական շարժումին միացաւ ու ապերախ գտնուեցաւ իր վայելած շնորհներուն հանդէպ (Բ. Թագ., Դ., 4, Թ., 1-13, ԺԶ., 4)։

Միթէ Իսկարիօտացի Յուդան նոյնը չըրա՞ւ Յիսուսի հանդէպ։ Երեք տարիներ շարունակ Անոր երախտիքը վայելած էր, բայց երեսուն կտոր արծաթի փոխարէն զԱյն թշնամիներուն ձեռքը յանձնեց։ Ի՞նչ մեծ ապերախութիւն, ի՞նչ ահարկու ար-

ծաթաշտութիւն և ի՞նչ սոսկալի ազահութիւն է այս։ Այսօր ալ քիչ չեն Յուդայի նման ապերախտներ, որոնք մէկ-երկու զահեկանի համար կը ծախեն իրենց բարեկամները, իրենց ազգը և իրենց եկեղեցին։ Այս մարդիկ մնայուն արժէքներէ կը զրկեն իրենք զիրենք, և երբեմն անդարմանելի չարիք կը հասցնեն իրենց ազգին՝ տեսանելի փոքրիկ օգուտի մը փոխարէն։

Գ. — Ապերախութեան ցեսակները եւ պատճառը։ — Ս. Դրոց մէջ արձանագրուած և մարդկային կեանքէ առնուած այս ցայտուն օրինակները մեզի ցոյց կուտան թէ ապերախութիւնը կարգ մը մարդոց մէջ արմատացած շատ հին ու ամենաժառապստիկ միտքն է որ ունի իր շատ մը տեսակները։ Կ'արժէ յիշել անոնցմէ գէթ երեքը։

Նախ՝ մարդիկ կան որոնք բարիքը կը մոռնան պարզապէս անտարբերութեան իրրարդիւնք և ոչ թէ կանխամտածուած ծրագրի մը որպէս հետեանք։ Ասիկա ոչ թէ դիտումնաւոր, այլ ակամայ տեղի ունեցած յանցանք մըն է։ Փարաւոնի տակառապետին յանցանքը այս տեսակէն էր։

Երկրորդ՝ ուրիշ տեսակ ապերախտներ ալ կան որոնք պէտք եղած չափով չեն գնահատեր իրենց բարեբաւրին երախտիքը անոր համար որ աւելին կ'ակնկալեն։ Եւ երբ իրենց ակնկալած ձեռով ամէն բարիք չվայելեն, իրենց վայելածն ալ կ'ուրանան ու չեն գնահատեր, և այսպիսով ապերախ կը դառնան իրենց բարեբաւրներուն հանդէպ։ Ասիկա միւսէն աւելի ծանր յանցանք մըն է։ Այս յանցանքին մէջ կը գտնուին շատ անգամ անտիրական որբեր, որոնք երբ զիրենք խնամող բարեբար մը ունենան, իրենց վայելած խնամքը քիչ կը նկատեն և աւելին կ'ակնկալեն։ Եւ զարմանալին այն է որ իրենց ուղած ձեռով կ'ակնկալեն և ուստի ապերախ կը գտնուին իրենց բարեբաւրներուն հանդէպ, և երբ առիթն ալ ունենան կ'ապստամբին։ Որբանոցներուն մէջ յաճախ ասոնց օրինակները տեսնուած են։ Յովնաթանի որդւոյն Մեմփիփոսթէի յանցանքը այս տեսակէն էր։ Ինքը հինգ տարեկան որբ մնացած էր, և երբ իր դայեակը զինքը ազատելու համար կը փախչէր, անոր ձեռքէն վար ինկաւ և հրկու ոտքերը կտորուեցան։ Ահա՛ մէկը որ թէ՛

որը է և թէ՛ երկու ոտքերէն կող, անպաշտպան ու անտիրական, Դաւիթ բարեսրտաբար իրեն տէր դարձաւ, հարստացուց և իրեն սեղանակից ալ ըրաւ, բայց ինք չգոհացաւ, և ուզեց որ Դաւիթ իր գահն ալ իրեն տայ, և ինք բազմի անոր վրայ իրր թագաւոր: Եւ իմա՛ր յանդգնութիւն և մեծ ապերախտութիւն, որ արդիւնքն էր ի հարկէ իր անշահաւատութեան, տգիտութեան ու անփորձութեան:

Ապերախտութեան երրորդ և աւելի ծանր տեսակը կայ, ուր բարերարեալը իր բարերարին բարիքը գիտակցօրէն չգնահատելէ զատ, կանխորոշուած ծրագրով մը անոր չարիք հասցնելու համար զայն կրօնակէն կը զարնէ, և զինքը սպաննելու նպատակաւ իր կեանքին դէմ դաւադրութիւն սարքող թշնամիներուն ձեռքը կը մատնէ: Յուդայի ապերախտութիւնը այս տեսակէն էր, ինչպէս Յիսուս իր երեսին զարկաւ ըսելով. «Յուդա՛, համբուրելով կը մատնես Որդին Մարդոյ» (Ղկա., ԻԲ., 48): Ընդդ միւսնոյն բանը ըրաւ Բրուտոս Հոովմի կայսեր Յուլիոս Կեսարի համար: Անոր անթիւ ու անհամար բարիքները վայելելէ վերջ, դաւադիրներուն զլուխը անցաւ ու զայն սպաննողներէն մէկը եղաւ: Յուլիոս Կեսար բնաւ չէր ակնկալեր Բրուտոսէն այս վատ արարքը: Ուստի անկէ հարուածը ընդունելէ յետոյ հազիւ կրցաւ ըսել. «Եւ դու, Բրուտոս», վանքեր և բարեգործական հաստատութիւններ ապաստարաններ և նպաստ կը հայթայթէին կարգ մը կարօտեալներու: Ասանց մեծ մասը իրենք զիրենք նիւթապէս ապահովելէ յետոյ փոխանակ «չնորհակալ եմ» ըսելով ապաստանը զիրենք հոգացող հաստատութեան յանձնելու, կ'աշխատին մինչև իսկ զայն իւրացնել, և նպաստը շարունակաբար պահանջել երբ անդին իրենցմէ շատ աւելի կարօտներ կարգի կը սպասեն նոյն բարիքներէն մասամբ մըն ալ իրենք վայելելու: Մինչև իսկ կը մասնակցին ամէն տեսակ դաւաճու և նենգութեանց՝ որոնք կը նիւթուին իրենց բարերար հաստատութեան դէմ: Ասիկա ամենաժառարկա արարք մըն է և ապերախտութեան ամենածանր տեսակը: Այս արարքին մէջ ապերախտութիւնը միացած է դաւաճանութեան, մասնաւորութեան և մարդասպա-

նութեան հետ: Ասիկա մեղքերուն ամենածանրն է: Մեղքեր կան որոնք կրնան ներուիլ. Սենեկա այս տեսակ մեղքը աններելի կը նկատէ: Երանի՛ թէ այս կարգի մեծ ապերախտներ բնաւ ծնած չըլլային և մարդկային պատմութեան մէջ ասանկ սե բիծեր ու վատ արարքներ բնաւ չգտնուէին: «Ապերախտութիւնը կը ցամքեցնէ բարութեան բոլոր ազդիւնները» կը յայտարարէ եկեղեցական մեծ գէմք մը:

Երբեմն այս ուղղութեամբ խորհրդածութեան մէջ թաղուած կը հարցնենք իւրովի թէ ինչո՞ւ կարգ մը մարդիկ ապերախտ են: Ինչէ՞ն յոռաջ եկած է այս ապերախտութիւնը մարդոց մէջ որ թէ՛ անհատները և թէ՛ ազգերը սխալ ճամբաներու կ'առաջնորդէ: Երբ վերլուծենք այս հարցը կը տեսնենք թէ ապերախտութիւնը երբեմն ժառանգական միտում մըն է, գէթ ոմանց մէջ, Քիչ չեն անհատներ, ինչպէս նաև ընտանիքներ և նոյնիսկ ազգեր, որոնք աւելի ենթակայ են մարդկային այս տկարութեան քան թէ ուրիշներ: Ապերախտութիւնը երբեմն ալ յոռի միջավայրի արդիւնքն է: Եթէ մէկը ժառանգաբար իր խառնուածքին մէջ մի քիչ աւելի ունի այս միտումը, յոռի միջավայրը աւելի կը զօրացնէ զայն: Ապերախտութեան ուրիշ մէկ պատճառն ալ յոռի դատարարականութիւնն է, ըլլալ ընտանիքներու՝ և ըլլալ զպրոցներու կամ ակումբներու մէջ, այսինքն սրտի դատարարականութեան և բարոյական առողջ կրթութեան պակասին արդիւնքն է:

Դ. — Ի՞նչ կրնանք ընել ապերախտութեան ազատելու համար: — Նախ՝ երախտագիտական զգացումը կարող ենք մշակել մեր մէջ: Քանզի որքան այդ զգացումը մշակուի ու զօրանայ մեր մէջ, նոյն համեմատութեամբ ապերախտութիւնը կը տկարանայ ու օրըստօրէ կը կորսնցնէ իր ուժգնութիւնը: Կ'ուզե՞ս չար արարքներէ հրաժարիլ, բարի արարքները քաջալերէ ու մշակէ քու մէջդ: Ասիկա հոգեբանական մեծ իրականութիւն մըն է:

«Երախտագիտութիւնը», ինչպէս կ'ըսէ հեղինակ մը, «բարձր մշակոյթի արդիւնքն է, և չես կրնար գտնել զայն հասարակ մարդոց մէջ»: Ասիկա միայն հոգիով մեծ մարդոց մէջ կը գտնուի: Իսկ կրկերոն

կ'ըսէ. «Երախտագրութիւնը ոչ միայն մեծագոյն առաքինութիւն մըն է, այլ բոլոր առաքինութեանց արմատը: Այս գեղեցիկ առաքինութեան տիրանալու համար պէտք է հասարակ մակարդակէն վեր բարձրանալ և մշակել զայն մեր մէջ յարառութեամբ և բարձր զիտակցութեամբ: Որովհետեւ եթէ մէկը այս առաքինութեան տիրանայ, ուրիշ չափ մը առաքինութիւններ ալ ձեռք բերած կ'ըլլայ միանգամայն:

Երկրորդ՝ ապերախտութենէ միանգամ ընդմիջող ձերբազատուելու համար Աստուծոյ Ս. Հոգիին անմիջական ազդեցութեան ենթարկուիլ պէտք է: Քանզի երբ անհատ մը Ս. Հոգիին շնորհները ընդունի, այլևս անոր մէջ աշխարհիկ միտումներու ազդեցութիւնը կը չէզոքանայ ինքնաբերաբար: Մարդ ի բնէ Աստուծոյ համար սեղծուած է, երբ զԱստուած գտնէ և իր սրտին ու հոգիին մէջ զգայ Անոր անմիջական ներկայութիւնը, մեղքէն ու անոր ազդեցութիւններէն կրնայ զիւրութեամբ ազատագրուիլ: Առանց Աստուծոյ մարդ չկրնար ինքզինքը փրկել: Փրկութիւնը Աստուծոյ Ս. Հոգիին շնորհն է: Պէտք է մեր սրտը էապէս և հիմնովին փոխուի Ս. Հոգիին միջոցաւ:

Մեղքի տրապետութենէն ազատազրուելու համար ի հարկէ մարդ իր կողմէն ընելիք բաներ ունի, բայց անոնք այն ատեն միայն յաջողութեամբ կը պսակուին երբ անհատը միանայ Աստուծոյ հետ և վաշելէ Անոր անմիջական աջակցութիւնն ու գործակցութիւնը: Ուրիշ խօսքով, առանց սրտի փոփոխութեան կարելի չէ մեղսալից բնաւորութենէն ազատել մեր օձիքը:

Յիսուս աշխարհ եկաւ փրկելու մարդը մեղքի տրապետութենէն: Անիկա «Իրեններուն եկաւ և իրենները զինքը չընդունեցին» դժբախտաբար, և որով իրենց ապերախտութեան մեղքին մէջ աւելի հաստատուեցան: Ի՞նչ եղաւ հետեանքը. իրենները զրկուեցան իր աշխարհ բերած օրհնութիւններէն, իսկ «Անոնք որոնք զինքը չընդունեցին, անոնց իշխանութիւն տուաւ Աստուծոյ որդիները ըլլալուն»:

Արեւ իր կենսատու ճառագայթները հաւասարապէս ամենուն վրայ ալ կ'արծակէ, բայց ան որ իր սննեակին պատուհանները կը գոցէ արեւուն դէմ, փնաս մը

չկրնար հասցնել անոր, այլ ինքը կը զրկուի անոր բարիքներէն: Հրեաներ երբոր իրենց մօքի պատուհանները և սրտի դռները գոցեցին Յիսուսի քարոզած ճշմարտութիւններուն դէմ իրենք է որ տուժեցին չարաչար կերպով: Իսկ միւս կողմէն հեթանոսներ ընդունելով Աստուծոյ լոյսը, առանձնաշնորհումը ունեցան Աստուծոյ որդիները կոչուելու և արքայութեան գաւակները համարուելու:

Բայց չմեղադրենք հրեաները. միթէ մենք ալ նոյն սխալը գործած չենք ըլլար եթէ այսօր Յիսուս մեզի ալ գայ և մեր սրտերուն դռները զարնէ և մենք մերժենք զինքը ներս ընդունիլ: Ըսած է մէկը. «Ան որ իր բարեկամը կը մոռնայ ապերախտ է անոր հանդէպ, իսկ ան որ իր Աստուծոյ կը մոռնայ ապերախտ է իր անձին դէմ»: Քանզի մենք մեր Փրկչին դէմ մեր սրտերուն դռները գոցելով իրեն փնաս մը հասցուցած չենք ըլլար, այլ հրեաներու ապերախտութեան մեղսակից եղած և նոյն ատեն մենք զմեզ զրկած կ'ըլլանք այն բոլոր օրհնութիւններէն՝ որոնք Աստուծոյ կողմէն մեզի համար պատրաստուած են աշխարհի սկիզբէն ի վեր իբրեւ մեր առանձնաշնորհումը:

Յիսուս «Իրեններուն եկաւ և իրենները զինքը չընդունեցին»: Չընդունեցին քանզի իրենց սրտերուն դռները լայնօրէն բացած էին ամէն տեսակ չարութեան, մեղքերու և աշխարհի վաղանցուկ արժէքներուն համար, բայց Յիսուսի հանդէպ գոցած էին ամուր կերպով: Նոյն Յիսուսը այսօր մեզի համար ալ կ'ըսէ. «Ահա՛ ևս գուրը կայներ եմ ու կը զարնեմ, եթէ մէկը իմ ձայնս կը լսէ ու գուրը կը բանայ, անոր քով պիտի մտնեմ, և անոր հետ ընթրիք պիտի ընեմ, և ան ալ ինձի հետ» (Յայտ., Գ., 20):

Երանի՛ անոր որ կը զգայ այս մասին իր հոգեւոր կոչման վեհութիւնը և գործնական քայլեր կ'առնէ այդ ուղղութեամբ:

ԳՐ. Ա. ՍԱՐԱՅԵԱՆ

Յրէզնօ, Գալիլի.